

**JÄLKISANAT KIRJASEEN
„KIRJE TOVERILLE ORGANISAATIO-
TEHTÄVISTÄMME“**

„Iskran” toimitus sanoo 55. numerossa, että Keskuskomitean ja opposition välillä „on tehty sopimus” niiden seikkojen „painamisesta unholaan”, jotka on mainittu minun „Kirjeessä „Iskran” toimitukselle” („Miksi erosin „Iskran” toimituksesta?”)*. Tuo toimituksen väite on välttelyä, joka on jo todella formalistista, byrokraattista ja kansliamaista (tov. Axelrodin erinomaisella kielellä ilmaistuna). Tosi-asiaa tuollaista sopimusta *ei ollut*, kuten Keskuskomitean ulkomainen edustaja suoraan sanoo erikoisessa lehtisessä, joka julkaistiin heti „Iskran” 55. numeron ilmestymisen jälkeen. Sellaista sopimusta *ei voinut ollakaan*, mikä on varmaankin selvää jokaiselle kirjeeni huolelliselle lukijalle, sillä oppositio *hylkäsi* „hyvän sovun”, jota Keskuskomitea ehdotti ja johon *nähtävästi* olisi kuulunut ehto kaiken sen painamisesta unholaan, mikä unhoitettavaksi kuului. Oliko toimitus todellakin niin naiivi, että hylättyään rauhan ja *aloitettuaan 53. numerossa sodan paljonpuhuttua byrokratismia vastaan* se olisi luullut, ettei vastapuoli virka mitään noiden byrokratismia koskevien lorujen *todellisesta* lähteestä?

Toimitusta ei lainkaan miellyttänyt se, että nimitin noiden lorujen todellista lähdeettä *rettelöiksi* (Literatengezänk — kirjailijain rettelöinti). Kuinkas muuten! Mutta viheliäisten sanojen lasketeleminen tuon todella epämiellyttävän tosiasiain johdosta ei vielä merkitse tosiasian kumoamista.

Otamme itsellemme oikeuden tehdä kunnianarvoisalle toimitukselle kaksi kysymystä.

* Ks. tätä osaa, ss. 106—112. *Toim.*

Ensimmäinen kysymys. Minkähän vuoksi mitä kiivaimmat syytökset itsevaltiudesta, robespierreläisestä komennosta, kumouksen suorittamisesta y.m., y.m. näyttävät *toisesta* vain *hullunkurisilta*, mutta *toisia* rauhallinen kertomus tosiasioista ja tosiasiallisesta kenraalipaikkojen vaatimisesta *loukkaa* verisesti? loukkaa siinä määrin, että he puhuvat aivan „tyhjänpäiväisiä” puheita „persoonallisista piste-lyistä”, „moraalisesta varjosta” ja jopa „alhaisista (mistä tämä??) vaikuttimista”? Mistä tuollainen ero, ystäväiseni? Eiköhän vain siitä, että kenraalin „paikka” on „alhaisempi” kuin itsevaltiaan paikka?

Toinen kysymys. Minkä vuoksi toimitus ei selitä lukijoille, *miksi* se (niinä kaukaisina aikoina, jolloin se kuului oppositioon ja oli asiallisesti „vähemmistössä”) ilmaisi haluavansa *painaa unholaan* eräät tosiasiat? Eikö toimitus huomaa sitä, että jo yksistään ajatus halusta „painaa unholaan” *periaatteelliset* erimielisyydet on järjetön eikä ole voinut tulla ainoankaan terveesti ajattelevan henkilön mieleen?

Näettekös, kuinka kömpelöjä te olette, herttaiset „poliittiset vastustajani”! Te halusitte tuhota minut syytöksellä, että *minä* siirrän periaatteellisen kiistan rettelöimisten alalle, mutta sen asemesta te *vahvistitte* väitteeni eräiden „erimielisyyksienne” todellisesta lähteestä.

Edelleen. Tunnustettuaan kömpelyydessään, että rettelöimisiä oli ollut, toimitus ei vaivautunut selittämään lukijoille, missä sen mielestä päättyvät periaatteelliset erimielisyydet ja missä alkavat rettelöimiset. Toimitus sivuuttaa vaitiololla sen, että kirjeessäni minä yritän määritellä *aivan tarkalleen* kummankin alan rajat. Minä osoitan kirjeessäni, että periaatteellinen erimielisyys (ei likimainakaan niin syvä, että voisi aiheuttaa todellisen *erkanemisen*) tuli esiin sääntöjen 1. pykälää koskevassa kysymyksessä ja sitä laajensi iskralaisen vähemmistön lähentyminen ei-iskralaisiin aineksiin edustajakokouksen loppupuolella. Osoitan myöskin, että puheet byrokratismista, formalismista y.m. ovat ennen kaikkea yksinkertaisesti *kaikua edustajakokouksen jälkeisistä rettelöistä*.

Toimitus ei nähtävästi ole suostuvainen *tuollaiseen* „periaatteellisen” ja „unhoitettavaksi kuuluvan” rajan määräämiseen? Miksi se ei vaivautunut ilmoittamaan *omaa* mielipidettään näiden alojen rajan „oikeasta” määräämi-

sestä? Eiköhän siksi, että sen tietoisuudessa noita aloja ei ole vielä erotettu (eikä voida erottaa) toisistaan?

Samassa „Iskran” 55. numerossa julkaistusta kunnioitettavan toveri Axelrodin alakertakirjoituksesta lukijat voivat päätellä, mihin johtaa tuo... nirsoilemattomuus ja miksi puolueen Pää-äänenkannattajamme on muuttumassa. Kiistoistamme sääntöjen 1. pykälää koskevassa kysymyksessä tov. Axelrod ei puhu *sanaakaan* itse asiasta, vaan rajoittuu vihjailemaan „periferiapiireihin”, vihjailemisiin, jotka puolueen edustajakokouksessa läsnäolemattomalle henkilölle ovat kerrassaan käsittämättömiä. Tov. Axelrod on nähtävästi unohtanut, kuinka kauan ja seikkaperäisesti me sääntöjen 1. §:stä kiistelimme! Sen sijaan tov. Axelrod on luonut itselleen „teorian”, jonka mukaan „edustajakokoukseen saapuneiden iskralaisten enemmistöllä oli luja vakaumus, että heidän perustehtävänä on... käydä taistelua sisäisiä vihollisia vastaan”. „Tämän tehtävän vuoksi” enemmistöltä „jäi varjoon (kunnioitettavan tov. Axelrodin lujan vakauksen mukaan) edessäoleva myönteinen tehtävä”. „Myönteisen työn perspektiivi siirretään epämääräisen tulevaisuuden hämääjän etäisyyteen”; puolueella on edessä kiireellisempi „sotatehtävä, sisäisten vihollisten lannistaminen”. Ja tov. Axelrod ei löydä kyllin lujia sanoja leimatakseen häpeällä tuon „byrokraattisen * (eli mekaanisen) sentralismin”, nuo „jakobiinilaiset” (!!?) suunnitelmat, nuo „desorganisaattorit”, jotka joitakin „ahdistavat ja hyljeksivät kuin kapinoitsijoita”.

Osoittaakseni, mikä todellinen arvo on tuolla teorialla,— oikeamminkin noilla edustajakokouksen enemmistöön kohdistetuilla syytöksillä desorganisatorisista pyrkimyksistä (nähtävästi *kuvitellun*) kapinallisuuden ahdistamiseen ja myönteisen työn hyljeksimisestä,— minun ei tarvitse muuta kuin palauttaa huonomuistisen tov. Axelrodin mieleen *eräs* (aluksi *eräs*) pieni tosiasia. Lokakuun 6 p:nä 1903, sen jälkeen kun vähemmistön jäseniä oli moneen kertaan varoitettu heidän harjoittamansa boikotin järjettömyydestä ja desorganisoivasta luonteesta, me yhdessä Plehanovin kanssa kehoitimme *virallisesti* „kapinallisia” kirjailijoita (ja muun

* Kiinnitän muuten toimituksen huomiota siihen, että kirjaseeni ilmestyy „säädettyllä otsikolla” varustettuna. Vakaumuksellisena sentralistina minä alistun Pää-äänenkannattajamme „periaatteellisiin” ohjeisiin sen alettua 55. numerosta julkaista puoluejulkaisukatsausten osastoa „otsikkojen” kannalta (formalisminvastaisen taistelun nimessä).

muassa tov. Axelrodia) ryhtymään myönteiseen työhön, ilmoitimme heille virallisesti, että kieltäytyminen tästä työstä on tyhmää niin henkilökohtaisen ärtymyksen kuin myöskin yksien tai toisten erimielisyyksien kannalta (joiden esittämiseksi me *tarjoamme* julkaisujemme sivut)*.

Tov. Axelrod on tämän unohtanut. Hän on unohtanut, että hän vastasi silloin jyrkällä kieltäytymisellä syitä mitenkään selittämättä. Hän on unohtanut sen, että hänellä silloin, noina kauan sitten edesmenneinä aikoina, „myönteinen työ siirrettiin epämääräisen tulevaisuuden hämärään etäisyyteen”, ja tuo tulevaisuus tuli toivotuksi nykyisyydeksi vasta marraskuun 26 pnä 1903⁴⁰.

Tov. Axelrod ei ole ainoastaan „unohtanut” sitä, vaan hän haluaisi yleensäkin „painaa unholaan” moiset „persoonalliset pistelyt”, eikö niin?

Kun vähemmistölle huomautetaan siitä, että se on desorganisoinut puoluetta *kuukausimäärin*, hylännyt myönteisen työn, riistänyt rettelöimisillään Keskuskomitealta *tavattomasti voimia*, niin se on „persoonallista pistelyä”, se merkitsee moraalisen varjon heittämistä, se merkitsee suuntien taistelun alentamista rettelöimisten tasolle. Sille ei ole sijaa Pää-äänenkannattajan palstoilla.

Mutta puolueen edustajakokouksen enemmistön syyttäminen siitä, että se rohkeni kuluttaa aikaa „kapinallisten” suostuttelemiseen, että se desorganisoisi puoluetta taistelulla (*kuviteltuja*) desorganisaattoreita vastaan — ne ovat periaatteellisia erimielisyyksiä, joita varten „Iskran” palstat on „säätettävä”. Eikö niin, kunnioitettava tov. Axelrod?

Ehkäpä tov. Axelrod katsahtaessaan ympärilleen löytää nykyisinkin kosolti esimerkkejä siitä, kuinka „myönteinen työ” myöskin vähemmistön käytännönmiehillä siirretään samoin toivotun, mutta yhä vielä epämääräisen tulevaisuuden hämärään etäisyyteen?

Ei, kuulkaahan, teille olisi ollut edullisempaa olla kokonaan kajoamatta kysymykseen enemmistön ja vähemmistön suhtautumisesta myönteiseen työhön! Olisi ollut edullisempaa olla muistuttamatta siitä, mistä esimerkiksi eräs —vin kaupungin tehdastyöläinen puhuu seuraavassa minulle lähettämässään kirjeessä:

* Ks. tätä osaa, s. 340. *Toim.*

„Kallis toveri!

Viime aikoina, s.o. puolueen toisen edustajakokouksen jälkeen, meille ilmoitettiin, että Keskuskomiteaa edustajakokous ei valinnut yksimielisesti, että kysymyksessä Pää-äänenkannattajan suhteista Keskuskomiteaan edustajakokous jakaantui kahtia ja muodostui niin kutsuttu enemmistö ja vähemmistö. Kaikki tuo on raskaan kiven lailla langennut päällemme ja musertanut meidät koko painollaan, sillä itse kysymyksiin Pää-äänenkannattajan suhteesta Keskuskomiteaan oli meille odottamaton uutuus: sitähan ei edustajakokoukseen saakka oltu laisinkaan herätetty minkäänlaisissa kerhoissa ja kokouksissa, ja sikäli kuin muistan, siitä vaiettiin myöskin kirjallisuudessa. Juuri tuo vaikeneminen siitä edustajakokoukseen asti onkin minulle käsittämätöntä. Jos oletettiin, ettei sitä ollut lainkaan olemassa, niin täytyisi tunnustaa, että tovereilla, jotka olivat ponnistaneet kaikki voimansa puolueen yhdistämiseksi, ei ollut selvää käsitystä puolueen organisaatiosta, t.s. sen rakenteesta. Mutta tuo toinen on aivan mahdollista, sillä kysymys, joka on nyt jakanut puolueen kahtia, osoitti selvästi, että käsitys puolueen rakenteesta oli olemassa ja ettei se ollut kaikilla samanlainen. Mutta jos se oli siten, niin miksi se salattiin? Tämä ensiksi. Ja toiseksi — itse tuo kysymys, kun sitä joutuu ratkaisemaan, niin asetan itselleni tällaisen kysymyksen: minkälainen puolueen rakenne turvaa sen ortodoksaalisen suunnan, ja siinä samalla minulla herää ajatus, että puolueen rakenteen lisäksi on tärkeää sen johtajiston kokoonpano, s.o. jos johtajat ovat ortodokseja, niin puolueen suuntakin on ortodoksaalinen, jos he ovat opportunisteja, niin puoluekin on sellainen. Nykyään, omaten tällaiset oletukset ja tietäen puolueen johtajiston kokoonpanon minä puollan ehdottomasti sitä, että Pää-äänenkannattaja on Keskuskomiteaa ylempänä puolueen aatteellisessa johtamisessa. Venäjän tosiolot panevat puoltamaan sitä vieläkin voimakkaammin: niin ortodoksaalinen kuin Keskuskomitea olisikin, niin Venäjällä ollen se ei voi olla taattu palolta eikä siis myöskään ortodoksaalisuuden menettämiseltä vastoin tahtoaan, sillä seuraajathan eivät aina ole samanlaisia kuin ne, kenen tilalle he tulevat. Kenellepä tovereista, jotka työskentelevät edes jonkin verran komiteoissa, ei olisi tunnettuja sellaiset ilmiöt, että mitä parhaimman komitean tilalle voi jonkin sattuman vuoksi tulla huono ja päinvastoin. Pää-äänenkannattajan laita on kokonaan toisin: se on toisenlaisissa oloissa (ottaen huomioon sen, että Pää-äänenkannattaja tulee olemaan ulkomailla), jotka turvaavat sille pitempiäaikaisen olemassaolon ja siis myöskin mahdollisuuden valmistaa itselleen kunnollisia seuraajia. Mutta minä en tiedä, toveri, voidaanko tämä kysymys ratkaista kertakaikkiaan, s.o. että joko Pää-äänenkannattaja olisi aina vallitsevassa asemassa Keskuskomiteaan nähden tai Keskuskomitea Pää-äänenkannattajaan nähden. Ajattelen, ettei voida. Olettakaamme seuraavanlainen tila: Pää-äänenkannattajan kokoonpano yhtäkkiä muuttui ja tuli ortodoksaalisesta opportunistiseksi, kuten esimerkiksi „Eteenpäin” Saksassa; voidaanko sille silloin antaa vallitseva asema aatteellisessa johdossa? mitä me, jotka olemme kasvatetut ortodoksaalisessa hengessä, silloin tekisimme, tokko meidän pitäisi suostua siihen? Ei, velvollisuutemme olisi riistää siltä oikeus vallitsevaan asemaan ja antaa se toiselle elimelle, ja jos sitä ei tehtäisi jostain syystä, olipa se sitten puoluekuri tai jokin muu, niin me kaikki ansaitisimme työväen sosialidemokraattisen liikkeen petturin nimen. Siten minä sen ymmärrän enkä mitenkään voi suostua kertakaikkiseen ratkaisuun, kuten eräät toverit tekevät.

Nykyään minulle on aivan käsittämätöntä se taistelu, jota enemmistön ja vähemmistön välillä nyt käydään, ja hyvin monista meistä se näyttää väärältä. Tosiaankin, sanokaahan, toveri! Onko sellainen tila luonnollista, kun kaikki voimat uhrataan matkustelemiseen komiteoissa käymiseksi vain siinä tarkoituksessa, että voitaisiin puhua enemmistöstä ja vähemmistöstä. Totta totisesti, en tiedä. Onko tuo kysymys todellakin niin tärkeä, että kaikki voimat uhrataan siihen ja että sen tautta katsellaan toinen toistaan miltei vihollisina? Ja käy todellakin niin, että jos komitea on pantu kokoon sanokaamme yhden leirin jäsenistä, niin toisesta leiristä siihen ei enää kukaan pääse, niin kelvoinen kuin hän työhön olisikin, voidaanpa vielä sanoa, että hän ei pääse silloinkaan, kun hän on työlle välttämätön, kun työ kärsii suuresti hänen poissaolostaan. Tällä en tietenkään halua sanoa, että taistelu tämän kysymyksen vuoksi olisi jätettävä kokonaan syrjään: ei lainkaan, taistelun pitäisi vain mielestäni olla toisenluontoista, emmekä me saa sen vuoksi unohtaa päätehtäväämme, nimittäin sosialidemokraattisten aatteiden propagandaa joukkojen keskuudessa, sillä unohtaessamme sen me heikennämme siten puoluettamme. En tiedä, onko se rehellistä, mutta kun on joutunut näkemään, että asian edut poljetaan likaan ja kokonaan unohtetaan, niin minä nimitän heitä kaikkia poliittisiksi juonittelijoiksi. Tuntuu jotenkin kipeältä ja peloittaa itse asian puolesta, kun näkee, että henkilöt, jotka ovat sen johdossa, puuhailevat joutain muuta. Tätä katsellessa tulee ajatelleeksi: onkohan puolueemme todellakin tuomittu ainaisiin jakaantumisiin tuollaisten pikkuseikkojen vuoksi, olemmekohan todellakin kykenemättömiä käymään yhteen ja samaan aikaan sisäistä taistelua yhdessä ulkoisen taistelun kanssa. Mitä varten sitten järjestetään edustajakokouksia, kun niiden päätöksiä ei oteta huomioon ja jokainen tekee, mitä haluaa, ja puolustelee itseään sillä, että edustajakokous päätti muka väärin, Keskuskomitea on toimintakyvytön j.n.e. Ja niin tekevät ne, jotka ennen edustajakokousta pitivät kaiken aikaa ääntä sentralismista, puoluekurista y.m., mutta nykyään haluavat näköjään todistella, että kuri tarvitaan vain tavallisille kuolevaisille eikä heille, huippukerroksen ihmisille. He ovat kai unohtaneet, että heidän esimerkkinsä pahasti turmelee vähän kokeneita tovereita, jo nykyään kuuluu työläisten keskuudessa jälleen tyytymättömyyden ääniä intelligenttejä kohtaan, jotka keskinäisten riitojensa vuoksi unohtavat heidät, jo nykyään innokkaimmat tulevat neuvottomiksi tietämättä mitä olisi tehtävä. Toistaiseksi niin, mutta asian koko keskitetty järjestäminen on nykyään tyhjää sanahelinää. Voidaan vain toivoa, että tulevaisuudessa kaikki muuttuu paremmaksi”⁴¹.

Kirjoitettu tammikuussa 1904

*Julkaistu v. 1904 kirjasssa:
N. Lenin. „Kirje toverille
organisaatiotehtävistämme”,
Geneve*

*Julkaistaan
kirjasi tekstin mukaan*